

Collegevoorstel

Onderwerp: **Wijziging tarieven Haven Afvalstoffen Plan (HAP)**
Noordzeekanaalgebied 2013

Datum collegevergadering	4 december 2012	Communicatie	Openbaar direct
Portefeuillehouder(s)	W. Westerman	Ambtenaar	AZ/ P. van der Hulst
Registratienummer	B12.0574	Telefoonnr.	0255 567246
Bijlagen	4	E-mailadres	PHulst@Velsen.nl

Samenvatting

Het Haven Afvalstoffen Plan (HAP) Noordzeekanaalgebied regelt hoe en tegen welke kosten de scheepvaart afval mag afgeven aan verwerkers. Hiervoor bestaat een tariefstructuur die in principe kostendekkend is: ieder schip betaalt bij binnenkomst van het NZK gebied een bedrag in ruil waarvoor scheepsafval (huisvuil maar ook bijv. olie) kan worden afgegeven. De tarieven waren in 2011 al niet meer kostendekkend en zijn toen met 30% verhoogd. Het jaarlijks tekort is nog steeds niet weggewerkt, waardoor opnieuw een tariefwijziging noodzakelijk is. Daarnaast zal het vigerende havenafvalstoffenplan met instemming van het ministerie van Infrastructuur & Milieu worden verlengd tot en met 2013.

Voorgenomen besluit

Het college besluit:

- de gewijzigde tarieven Haven Afvalstoffen Plan Noordzeekanaalgebied vast te stellen voor de duur van een jaar ingaande 1 januari 2013 waarbij:
 - de tarieven worden afgestemd op de kosten per scheepsklasse;
 - de hoogte van de tarieven het mogelijk maakt om de opgelopen tekorten in de egalisatievoorziening 'havenafvalstoffenplan' in te lopen in een periode van 7 jaar;
- met instemming van het ministerie van Infrastructuur & Milieu de looptijd van het vigerende havenafvalstoffenplan te verlengen tot en met 31 december 2013.

Aanleiding

Havenafvalstoffenplan

Het Haven Afvalstoffen Plan (HAP) beschrijft de procedures (operationeel en administratief) om tot een goede en vlotte afgifte van scheepsafval en (restanten van) schadelijke stoffen in het Noordzeekanaalgebied te komen. Het plan is in 2004 door uw college vastgesteld. Het plan is van toepassing op de havens van Amsterdam, Beverwijk (besluit 200438006, d.d. 14-09-2004), Velsen (besluit d.d.14-09-2004) en Zaanstad (besluit 50502, d.d. 09-09-2004). De Nautische Sector van Haven Amsterdam verzorgt namens bovengenoemde havens de operationele en financiële afhandeling van de verplichtingen die voortvloeien uit de Europese richtlijn (2000/59/EG) die gaat over afvalstoffen van zeeschepen. De Europese richtlijn is opgenomen in de Nederlandse Wet Voorkoming verontreiniging door schepen (Wvvs).

De Wvvs biedt voor havenbeheerders van havens, gelegen in een geografisch aaneengesloten gebied de mogelijkheid gezamenlijk een HAP op te stellen. In het Noordzeekanaalgebied is hiervan gebruik gemaakt. De andere zeehavens in Nederland hebben elk een eigen havenafvalstoffenplan opgesteld. De procedures en financiering zijn daarom in elke havenregio verschillend.

Het Haven Afvalstoffen Plan is tweemaal herzien. Tijdens de eerste herziening in 2006 is naar aanleiding van de ervaring uit het eerste operationele jaar de financiële procedure vereenvoudigd, zijn de tarieven aangepast en is de *Aanwijzing Havenontvangstvoorziening* geactualiseerd (besluit d.d. 28-03-2006). De tweede herziening in 2009 (besluit d.d. 08-09-2009) kwam voort uit de verplichting uit de Europese richtlijn om het plan minimaal eens in de drie jaar te actualiseren. Dit is het huidige plan met een geldigheidsduur tot 18 januari 2013.

Tariefsysteem in het havenafvalstoffenplan

GEMEENTE VELSEN

Om de afgifte van scheepsafval aan de wal te stimuleren is in de Europese richtlijn en de Wvvs het systeem van indirecte financiering opgenomen. Dat wil zeggen dat elk zeeschip bij elke aanloop van een Europese haven bijdraagt aan de kosten van inzameling tot en met verwerking van scheepsafval door middel van een heffing, ongeacht of dat schip ook scheepsafval gaat afgeven. Het economische voordeel van lozen op zee wordt hierdoor verminderd.

Voor de financiële afhandeling is in 2004 het *Egalisatiefonds Haven Afvalstoffen Plan* ingesteld. Eind 2005 is een overschot van ruim 1 miljoen euro ontstaan. In 2006 is daarom een tariefwijziging doorgevoerd. Deze bestond uit een tariefverlaging en een verhoging van het afgifrecht. Op 1 januari 2011 is de stand van het fonds omgeslagen naar een negatief saldo van € 245.384,00. Op 22 maart 2011 heeft u dan ook ingestemd met een tussentijdse tariefwijziging, die is ingegaan op 01 mei 2011.

Met de nieuwe tarieven werd het tekort op het fonds beperkt met circa € 200.000 op jaarbasis. Aangezien tijdens het eerste kwartaal 2011 nog de tarieven uit 2010 golden, was het effect in 2011 nog niet optimaal en was het tekort in 2011 nog € 550.000. Het tekort in 2012 zal uitkomen op de reeds ingeschatte € 200.000.

Op 31 december 2012 zal het fonds een negatief resultaat hebben van totaal ongeveer 1 miljoen euro. Dankzij eerdere dotaties in 2010 en 2011 aan het fonds van totaal 1,3 miljoen euro is eind 2012 nog een reserve aanwezig van € 300.000.

Op 22 maart 2011 heeft u eveneens besloten een onderzoek in te laten stellen door een forensisch accountant, met als vraagpunt waarom de uitgaven in 2010 van het Egalisatiefonds zo buitenproportioneel zijn toegenomen. Met de resultaten van het onderzoek kon bepaald worden welke aanpassingen konden bijdragen om het fonds verder in balans te krijgen. Het onderzoek heeft de volgende conclusies opgeleverd:

- Er zijn geen aanwijzingen gevonden tijdens het onderzoek dat de uitputting van het fonds wordt veroorzaakt door interne fouten.
- Er is meer afval afgegeven/ budget is meer uitgeput, in ieder geval door:
 - o Meer toezicht op afgifte door toezichthouders;
 - o Algemeen een meer agressieve marktbenadering door inzamelaars vanaf 2010;
 - o In het bijzonder een agressieve marktbenadering vanaf 2010 met betrekking tot restoliën uit de machinekamer, aangezien deze afvalstoffen vaak een positieve restwaarde hebben;
 - o Samenhangend met de marktbenadering, een verandering in afgiftegedrag bij de schepen; ondanks kleinere aanwezige hoeveelheden afval besluit men toch gebruik te maken van het recht tot afgifte; het aantal afgevendende schepen stijgt en hiermee ook de kosten van betalingen aan inzamelaars.

Bij de aankondiging van de wijziging van de tarieven per 1 mei 2011 aan de stakeholders is reeds meegedeeld dat een tweede aanpassing noodzakelijk zou zijn, omdat bij de bestuurlijke vaststelling al duidelijk was dat er nog steeds een jaarlijks tekort zou optreden van ongeveer € 200.000,--.

Kader

Marpol: Internationaal verdrag ter voorkoming van verontreiniging van de zee door zeeschepen.
Wet voorkoming verontreiniging door schepen (Wvvs): artikel 6
Het Haven Afvalstoffen Plan (HAP) Noordzeekanaalgebied: artikel 9.4

Beoogd doel en effect van het besluit

De stand van het gemeenschappelijk Egalisatiefonds Haven Afvalstoffen Plan verder in balans te krijgen.

Directe maatschappelijke consequenties

Voor de zeeschepen die het NZK gebied binnenvaren worden de tarieven voor het afgeven van scheepsafval opnieuw verhoogd na de laatste verhoging in 2011.

Argumenten

Ad beslispunt 1:

De voorgestelde aanpassing van de tarieven geldt voor de periode van één jaar, namelijk het jaar 2013. De reden hierachter is drieledig:

- A. Het huidige havenafvalstoffenplan (beschrijving structuur, procedures en capaciteit)

GEMEENTE VELSEN

is geldig tot en met 18 januari 2013. Inmiddels is per brief de mogelijkheid tot het verlenen van uitstel gevraagd aan het ministerie van I&M tot 01 januari 2014, vanwege de redenen genoemd onder B en C. Het ministerie heeft dat uitstel verleend. Een nieuw havenafvalstoffenplan (inclusief nieuwe tarieven 2014) zal in dat geval klaar moeten zijn per 01 januari 2014.

B. In april 2013 zal de Europese Commissie komen met een voorstel tot wijziging van de wetgeving; naar verwachting zal worden ingezet op een nog grotere mate (100%, nu 30%) van indirecte financiering (betaling vooraf door de schepen). De wijzigingsvoorstellen van de EC kunnen indien vastgesteld gelijk meegenomen worden in het nieuwe havenafvalstoffenplan 2014. Door de aanvraag van uitstel genoemd onder punt A wordt voorkomen dat we meerdere jaren achter elkaar een nieuw plan moeten vaststellen.

C. Inmiddels zijn gesprekken gestart met Rotterdam en Antwerpen om vanwege het level playing field en uniformiteit in het ARA-gebied te komen tot een gelijksoortig systeem en opzet van het havenafvalstoffenplan, inclusief de tariefstructuur. Insteek daarbij is realisatie per 01/01/2014.

Gelet op de Europese regelgeving zijn subsidies in het indirecte financieringsmodel niet toegestaan; dit betekent strikt genomen dat het financieringsstekort van 1 miljoen over de afgelopen jaren zal moeten worden teruggewonnen.

Met de resultaten uit het onderzoek door de forensisch accountant, een analyse over de periode juli 2011-juli 2012 en input uit gesprekken met de diverse stakeholders (inzamelaars en rederijen/agentschappen), is een tariefmodel 2013 ontwikkeld waarbij de volgende uitgangspunten zijn gehanteerd:

- o De systematiek 2013 is vanuit pragmatisch oogpunt (haalbaarheid) gelijkblijvend aan die van het huidige systeem; milieuheffingen in € versus afgifrechten in € voor olie uit de machinekamer (annex I) en huisvuil/klein gevaarlijk afval (annex V). De hoogte van de heffingen is gewijzigd aan de hand van het daadwerkelijk percentage van afgevend schepen per klasse; de hoogte van de afgifrechten is genormaliseerd aan de hand van de gemiddelde daadwerkelijke kosten van de individuele inzamelingen. Dit betekent met name een verlaging van de afgifrechten voor olie-afval. De tariefindeling van de klassen van schepen zijn aan de hand van bovengenoemde criteria enigszins aangepast.
- o Systeem van de vrije markt wordt gehandhaafd voor 2013; inzamelaars met een milieuvergunning op basis van de WABO en een vergunning op basis van de regionale havenverordening mogen op de markt opereren.
- o De milieu-incentive/prikkel voor schepen om af te geven moet in het nieuwe model gehandhaafd blijven; dit is verplicht vanuit de regelgeving.
- o Een ombuiging van 2 ton negatief resultaat naar een positief resultaat van minimaal 1 ton op jaarbasis, verdeeld over de klassen van schepen volgens het principe "de vervuiler betaalt". Met andere woorden: elke klasse schepen betaalt zijn eigen kosten. Dit betekent met name voor de kleinere klassen schepen een verhoging van de milieuheffing.

De insteek is een aanpak met gematigde aanpassingen met een voorzichtig positief resultaat in opmaat naar 2014. Dit betekent richting Europa, dat de verliezen worden teruggewonnen, maar met een langere terugverdienperiode. Door voorzichtig positief te gaan draaien op het egalisatiefonds zullen er geen verdere dotaties nodig zijn, die ten koste gaan van de verlies/winstrekening van Haven Amsterdam. Na 2013 wordt ditzelfde uitgangspunt gehanteerd in het gezamenlijk te ontwikkelen model met Antwerpen en Rotterdam.

In 2011 en 2012 heeft de stijgende trend van het aantal schepen dat daadwerkelijk afval afgeeft in de twee kleinste scheepsklassen zich doorgezet. De verhoging van de milieuheffing van deze twee kleinste groepen schepen van € 80,- naar € 150,- en € 200,- is daarom noodzakelijk om de kosten te dekken van het afgiftepatroon van deze klassen. Deze twee klassen bevatten bijna 40% van het totaal aantal bezoekende schepen en zijn in grote mate bepalend voor het totale financiële resultaat van het fonds. Met de verhoging zijn de tarieven van de heffing nog altijd lager dan in de regio Rijnmond; met de vastgestelde afval-afgifrechten voor deze klassen kunnen deze schepen zonder

GEMEENTE VELSEN

bijbetaling hun normale gemiddelde hoeveelheden afval, dat op de reis is ontstaan, afgeven. Richting de Europese Commissie is door de havens van Amsterdam, Antwerpen en Rotterdam al wel aangegeven dat bij de komende wetswijziging het wenselijk is om de ontheffingsmogelijkheid van betaling in elke haven voor de kleinste groepen schepen (short-sea, kustvaart binnen Europa met veel bezoeken in een kort tijdsbestek) te verruimen. Op die wijze kunnen rederijen meer bewust een uit logistiek oogpunt efficiënte keuze maken tot afgifte in één van de aanloophavens in plaats van in elke haven een kleinere hoeveelheid afval af te geven. De kosten van een afvalinzameling bestaan voor de afvalinzamelaar voor het grootste deel namelijk uit logistieke kosten in plaats van verwervingskosten, waardoor de kleinste klassen schepen met name moeten betalen voor de verleende service.

Ad beslispunt 2

De redenen voor het verzoek tot uitstel zijn al beschreven onder de toelichting bij beslispunt 1a. Aangezien bij de aanpassing van de tarieven in 2013 de structuur van betaling van milieuheffingen en vergoedingen identiek blijft ten opzichte van de huidige werkwijze, zal de enige aanpassing ten aanzien van het havenafvalstoffenplan de hoogte van de heffingen en vergoedingen zijn. Concreet betekent dit dat alle procedures zoals omschreven in het huidige plan voor het jaar 2013 ongewijzigd blijven voor onze regio. Het huidige havenafvalstoffenplan is geldig tot en met 18 januari 2013. Per brief is aan het ministerie de mogelijkheid tot het verlenen van uitstel gevraagd, na een reeds mondelinge positieve toezegging. Dit uitstel is inmiddels ook al verleend.

Inspraak, participatie etc.

Stakeholders zijn geconsulteerd via individuele gesprekken met publieke en private havenbeheerders in de regio, met scheepsafvalstoffen inzamelaars en vertegenwoordigers van rederijen. Op 7 november 2012 is tijdens een stakeholdersmeeting bij de Ondernemersvereniging ORAM het nieuwe tariefstelsel toegelicht.

De stakeholders hebben tijdens de bijeenkomst op 7 november 2012 en gedurende de periode van een week hierna zienswijzen ingediend en zijn in meerderheid akkoord met het tariefvoorstel. Eén reactie was negatief met name op het tarief voor de kleinste twee groepen schepen.

Alternatieven

Geen tariefwijziging doorvoeren, waardoor het negatieve saldo van het Egalisatiefonds verder oploopt.

Risico's

n.v.t.

Financiële en personele consequenties

GEMEENTE VELSEN

Stand van het Egalisatiefonds Haven Afvalstoffen Plan:

Stand per 31-12-2010	:	€ 245.384-
Dotaties 2010/2011	:	€ 1.300.000 +
Onttrekking voorziening 2011	:	€ 549.841-

Stand per 01-01-2012		€ 504.775 +
Verwachte onttrekking 2012	:	€ 200.000-

Verwachte stand egalisatiefonds 01-01-2013 € 304.775 +

Oude tarieven, geldig vanaf 01 mei 2011

GT-maat (scheepsklasse)	Te betalen		Te ontvangen	
	Heffing (euro)		Afgifrecht (euro)	
	Per call		Annex I (olie MK)	Annex V (huisvuil. KGA, plastic)
0.001- 3.000	80		300	200
3.001-10.000	210		400	300
10.001-30.000	390		500	400
30.001-50.000	640		600	500
>50.001	750		700	600

Nieuwe tarieven, geldig vanaf 01 januari 2013

GT-maat (scheepsklasse)	Te betalen		Te ontvangen	
	Heffing (euro)		Afgifrecht (euro)	
	Per call		Annex I (olie MK)	Annex V (huisvuil. KGA, plastic)
0.001- 2.000	150		100	250
2.001- 3.000	200		150	250
3.001-10.000	300		200	300
10.001-30.000	450		250	400
30.001-70.000	500		300	450
>70.001	600		350	500

Met de nieuwe tarieven wordt het tegoed op het fonds begroot op circa € 100.000 tot €150.000 op jaarbasis, waardoor de eerdere dotaties worden gecompenseerd. Deze inschatting is tot stand gekomen aan de hand van hetzelfde rekenmodel dat de huidige € 200.000 verlies per jaar heeft begroot.

In het model voor 2013 zijn de meest recente statistische cijfers over de periode 01 juli 2011-01 juli 2012 gebruikt met als belangrijkste parameters: aantallen scheepsbezoeken per GT-klasse, percentage afgevendende schepen per GT-klasse voor de categorieën annex I (olie) en annex V (huisvuil, KGA, plastic). Op deze wijze zijn zowel de inkomsten als de uitgaven doorgerekend.

Het egalisatiefonds wordt beheerd door Haven Amsterdam. Het voorstel heeft geen directe gevolgen voor de begroting van de gemeente Velsen.

Communicatie

De tariefswijzigingen zullen per brief door Haven Amsterdam aan de gebruikersgroepen worden gecommuniceerd. Via internet zijn het Haven Afvalstoffen Plan en de tarieven eveneens beschikbaar.

Uitvoering van besluit

Zie onder communicatie.

GEMEENTE VELSEN

Bijlagen – onderdeel uitmakend van het besluit

Brief HA uitstel HAP 2013
Akkoord Uitstel HAP 2013
Brief aanpassing tarieven HAP 2013
Werkbegeleidingsformulier

Achterliggende stukken – relevante aanvullende of historische informatie

n.v.t

Burgemeester en wethouders van Velsen

De secretaris, De burgemeester,

D. Emmer F.M. Weerwind

